

סוכות – מי השילוח

את הלולב אנו לא נוטלים בשבת ואילו בסוכה אנו יושבים בכל שבעת הימים – גם בשבת. מדוע? בעל 'מי השילוח', ר' מרדכי יוסף מאיזביצא, מביא שני הסברים פנימיים להבדל זה. שניהם מבוססים על תכונה השונה בין מצוות לולב ובין מצוות הישיבה בסוכה: את מצוות לולב מקיים האדם באופן אקטיבי מעשי, נוטל ומנענע, ואילו בסוכה המצווה היא לשבת באופן פסיבי, ובעצם רק להינות מן הסוכה המוכנה כבר.

בהסבר הראשון מדגיש האיזביצ'ר את הדמיון בין ישיבת הסוכה לשבת מצד 'מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת'. שבת היא מעין עולם הבא, וכמו שבעולם הבא נהנה האדם באופן פסיבי מעמלו בעולם הזה, כך בשבת נהנה האדם ממה שטרח לפניו. הסוכה מתאימה לעניין זה בכך שהמצווה היא ההנאה מטרחת הבניה שקדמה לה.

ההסבר השני נוגע בנקודה שונה. עשיה אקטיבית של האדם מבטאת ומדגישה את הצבע המיוחד שלו, שאותו הוא מוסיף לסביבה ולעולם. לעומת זאת הפסיביות והישיבה השקטה מאפשרת לנקודה פנימית יותר להתגלות, נקודת עצם היותנו יהודים, ונקודה זו שייכת בכל אדם מישראל בשווה.

מצוות לולב האקטיבית, מבטאת אפילו יותר משאר המצוות את הצד המיוחד של כל אחד במעשיו ובתכונותיו. קיום המצווה נעשה בתנועה מליבנו החוצה לששת קצוות העולם כדי לתקנו, ואופי זה מתאים דווקא לששת ימי המעשה, שבהם אנו עושים לתקן את העולם. הישיבה בסוכה, כמו השביתה בשבת שבה איננו עוסקים בעולם המעשה, מאפשרת לנו הקשבה פנימית, כזו שמטעימה את כולנו בשווה טעם יהודי אמיתי.

עניין לולב שאינו נוהג בשבת וסוכה אפילו בשבת. כי שבת רומז על מה שלעתיד לא יהיה שום עבודה, רק מה שקנה האדם בעולם הזה על ידי פעולותיו זה יהיה נקבע אז בליבו כפי מה שטרח בפעולותיו בעולם הזה, ולכן בעולם הזה אסורים בשבת כל המלאכות רק מה שטרח בערב שבת יאכל בשבת.

וכן מצוות סוכה שמורה על מה שיש בלב כל אחד מישראל קדושת אבות בקביעות בלי שום השתדלות ולכן מצוות סוכה הוא בשבת גם כן. אבל לולב שמורה על פעולות אדם ביגיע כפיך שמנענע לכל התחלקות השישה קצוות שזה הוא כל פעולות אדם לכן אינו נוהג בשבת.

ולכן איתא בגמרא (סוכה ל.) שלולב הגזול פסול אפילו לאחר ייאוש, ובסוכה איתא (סוכה לא.) שאדם יוצא ידי חובתו בסוכה של חברו שקרקע אינה נגזלת, יען שסוכה מורה על קדושת אבות ובוה שווים כל ישראל וזה נקרא רשות הרבים, וזה רומז למה שאיתא בגמרא (תענית לא.) עתיד הקב"ה לעשות מחול לצדיקים וכו' וכל אחד ואחד מראה באצבעו שנאמר ואמר ביום ההוא הנה אלוהינו זה וגו' שעניין מחול רומז שכל אחד ואחד בשווה אל המרכז האמצעי שכל ישראל יש להם בזה, אבל מצוות לולב שהוא כל אחד כפי שידע נגעי לבבו כן צריך לייגע את עצמו בעבודת ה' יתברך וזה נקרא רשות היחיד, וגם על ידי עבודה יכול להשיג אחרי כן קדושה למעלה משורש מחצבו אף במקום שלא היה לו עד כעת שום השגה בזה מכל מקום שעל ידי שיעבוד בעבודה שלימה לה' יתברך שזה רומז הנענועים שבלולב שעל ידי עבודת האדם יתאחדו כל ההתחלקות הבריאה, ואז יכול להיות נקבע בליבו השגת הקדושה שהיה רחוק ממנו עד כעת וכל זה הוא על ידי שיעבוד העבודה השייכת לפרט נפשו שהיה לו מקודם חסרון בזה ולכן לולב הגזול פסול כי איך שלים חסרונו בדבר שאין שייך לו לפרט נפשו, כי כל פרט נפש יש לו פרט עבודה השייכת לנפשו שבזה ישלים חסרונו ובוה יעבוד כל ימי חייו ובוה יוכל לבוא להשיג דברי תורה שהם עוד למעלה משורש נפשו.

(מי השילוח חלק ב, על מסכת סוכה ו:)